

OBSAH

Předmluva k 1. vydání	13
Předmluva k 3. vydání	14
Předmluva k českému vydání	15
1. OBECNÁ ČÁST (Přeložil doc. MUDr. B. Ticháček, DrSc.)	17
1.1. SPOLUPRÁCE KLINIKA S MIKROBIOLOGEM	19
1.2. MIKROBIOLOGICKÁ DIAGNOSTIKA	
1.2.1. Odběr a zasílání materiálu na vyšetření	23
1.2.1.1. Nádoby na odesílání materiálu	24
1.2.1.2. Průvodky	25
1.2.1.3. Materiál na vyšetření	25
1.2.2. Průkaz původce	28
1.2.2.1. Preparace	28
1.2.2.2. Výběr důležitých barvicích metod	29
1.2.2.2.1. Nouzové barvení inkoustovou tužkou	29
1.2.2.2.2. Barvení Löfflerovou metylénovou modří	30
1.2.2.2.3. Barvení ředěným karbolfuchsinem	30
1.2.2.2.4. Gramovo barvení	30
1.2.2.2.5. Barvení acidorezistentních bakterií podle Ziehla-Neelsena	31
1.2.2.2.6. Barvení podle Giemsy	31
1.2.2.3. Pozorování světelným mikroskopem	32
1.2.2.4. Speciální mikroskopické vyšetřovací postupy	33
1.2.2.5. Kultivace	35
1.2.2.6. Jemná diferenciaci	36
1.2.2.6.1. Lyzotypie	36
1.2.2.6.2. Bakteriocinotypie	37
1.2.3. Sérologické vyšetření	38
1.2.3.1. Imunologický základ	38
1.2.3.2. Provádění sérologických reakcí	43
1.2.3.3. Hodnocení sérologických výsledků	43
1.3. EPIDEMIOLOGIE	46
1.3.1. Cesty přenosu	46
1.3.2. Typy epidemií	47
1.3.3. Ukazatelé v epidemiologii	48

1.4.	ZÁKONY A NAŘÍZENÍ	49
1.4.1.	Zákony o nákazách	49
1.4.2.	Mezinárodní zdravotnické předpisy	50
1.4.3.	Zákony o potlačování pohlavních nemocí	51
1.4.4.	Zákony o potlačování tuberkulózy	52
1.4.5.	Nařízení o nemocech z povolání	53
1.4.6.	Povinnost hlášení	55
1.4.7.	Hospitalizace a izolace	56
1.4.8.	Dlouhodobí vylučovatelé zárodků	56
1.4.9.	Dětská zařízení	57
1.4.10.	Potravinářské podniky	58
1.4.11.	Pohřbívání	58
1.5.	OČKOVÁNÍ	59
1.5.1.	Aktivní imunizace	59
1.5.2.	Pasivní imunizace	61
1.5.3.	Sérová nemoc a sérový šok	62
1.6.	STERILIZACE, DEZINFEKCE A ODHMYZOVÁNÍ	64
1.6.1.	Sterilizace	64
1.6.1.1.	Parní sterilizace	64
1.6.1.2.	Horkovzdušná sterilizace	66
1.6.1.3.	Fyzikální a chemická sterilizace	66
1.6.1.4.	Prověřování sterilizačních postupů	68
1.6.2.	Dezinfekce	69
1.6.2.1.	Obecné základy	69
1.6.2.2.	Průběžná dezinfekce	72
1.6.2.3.	Konečná dezinfekce	73
1.6.3.	Boj proti škůdcům	74
1.7.	CHEMOTERAPIE	79
1.7.1.	Onemocnění vyvolaná bakteriemi, mykoplazmaty, rickettsiemi a chlamydiemi	81
1.7.2.	Virová onemocnění	90
1.7.3.	Stanovení rezistence	90
2.	SYSTEMATICKÁ ČÁST (Přeložil MUDr. Z. Vlasák, CSc.)	95
2.1.	BAKTERIE	97
2.1.1.	Základní vlastnosti bakterií	97
2.1.1.1.	Stavba bakteriální buňky	97
2.1.1.2.	Tvar	98
2.1.1.3.	Kultivační vlastnosti	98
2.1.1.4.	Biochemické vlastnosti	99
2.1.1.5.	Taxonomie a nomenklatura	100

2.1.2.	Grampozitivní koky	101		
2.1.2.1.	Staphylococcus	101		
2.1.2.2.	Streptococcus	107	Erysipel, spála	107
2.1.2.3.	Revmatismus	111	Revmatismus	111
2.1.2.4.	Diplococcus pneumoniae	115	Lobární pneumonie	116
2.1.2.5.	Jiné grampozitivní koky	117		
2.1.3.	Gramnegativní koky	117		
2.1.3.1.	Neisseria gonorrhoeae	117	Gonorrhoe	117
2.1.3.2.	Neisseria meningitidis	120	Meningitis epidemica	120
2.1.3.3.	Jiné neisserie	122		
2.1.4.	Gramnegativní nesporulující tyčky	122		
2.1.4.1.	Enterobacteriaceae	122		
2.1.4.1.1.	Salmonella	123		
2.1.4.1.2.	Salmonella typhi	123	Typhus abdominalis	123
2.1.4.1.3.	Salmonella paratyphi	129	Paratyfus	129
2.1.4.1.4.	Jiné salmonely	130	Salmonelová enteritis	130
2.1.4.1.5.	Shigella	132	Bacilární dyzentérie	132
2.1.4.1.6.	Escherichia coli	136	Kolidyspepsie	136
2.1.4.1.7.	Klebsiella	139	Rinosklerom	139
2.1.4.1.8.	Proteus	140		
2.1.4.1.9.	Jiné Enterobacteriaceae	142		
2.1.4.2.	Alcaligenes faecalis	143		
2.1.4.3.	Mima	143		
2.1.4.4.	Brucella	144	Brucelóza	144
2.1.4.5.	Pasteurely, yersinie, francisely	148		
2.1.4.5.1.	Pasteurella multocida	148		
2.1.4.5.2.	Yersinia pestis	148	Mor	148
2.1.4.5.3.	Yersinia pseudotuberculosis	150	Pseudotuberkulóza	150
2.1.4.5.4.	Yersinia enterocolitica	151		
2.1.4.5.5.	Francisella tularensis	152	Tularémie	152
2.1.4.6.	Haemophilus	154		
2.1.4.6.1.	Haemophilus influenzae	154		
2.1.4.6.2.	Haemophilus ducreyi	156	Ulcus molle	156
2.1.4.6.3.	Haemophilus aegypticus	157	Epidemická konjunktivitis	157
2.1.4.6.4.	Haemophilus vaginalis	157		
2.1.4.7.	Bordetella	158		
2.1.4.7.1.	Bordetella pertussis	158	Pertussis	158
2.1.4.7.2.	Bordetella parapertussis	160	Parapertussis	160
2.1.4.7.3.	Bordetella bronchiseptica	160	Parapertussis	160
2.1.4.8.	Moraxella	161	Angulární konjunktivitis	161
2.1.4.9.	Malleomyces mallei	161	Vozhřivka	161
2.1.4.10.	Bacteroidaceae	163		
2.1.4.10.1.	Bacterioides	163		
2.1.4.10.2.	Sphaerophorus	163		

2.1.4.10.3.	Fusobacterium	164	Plautova-Vincentova angína	164
2.1.4.10.4.	Streptobacillus	164	Horečka z krysiho kousnutí	164
2.1.5.	Grampozitivní nesporelující tyčky	165		
2.1.5.1.	Lactobacillus	165		
2.1.5.2.	Corynebacterium diptheriae	165	Difterie	165
2.1.5.3.	Listeria monocytogenes	169	Listerióza	169
2.1.5.4.	Erysipelothrix insidiosa	171	Erysipeloid	171
2.1.6.	Acidorezistentní tyčky	172		
2.1.6.1.	Mycobacterium tuberculosis et bovis, atypická mykobakteria	172	Lidský a bovinní typ tuberkulózy	172
2.1.6.2.	Mycobacterium leprae	181	Lepa	181
2.1.7.	Aktinomycety	184		
2.1.7.1.	Actinomyces israeli	184	Aktinomykóza	184
2.1.7.2.	Nocardia asteroides	186	Nokardióza	186
2.1.8.	Sporulující mikrobi	187		
2.1.8.1.	Bacillus anthracis	187	Antrax	187
2.1.8.2.	Clostridium botulinum	189	Botulismus	189
2.1.8.3.	Clostridium tetani	190	Tetanus	190
2.1.8.4.	Klostridia histotoxická	193	Anaerobní celulitis, lokální plynatá gangréna, klostridiová myonekróza	193
2.1.9.	Mikrobi tvaru šroubovice	195		
2.1.9.1.	Pseudomonas aeruginosa	195		
2.1.9.2.	Vibrio cholerae	197	Cholera	197
2.1.9.3.	Vibrio foetus	199		
2.1.9.4.	Spirillum minus	199	Sodoku, nemoc z krysiho kousnutí	199
2.1.9.5.	Borrelia recurrentis	200	Návratná horečka	200
2.1.9.6.	Borrelia vincenti	201	Plautova-Vincentova angína	201
2.1.9.7.	Treponema pallidum	202	Lues	202
2.1.9.8.	Treponema pertenue	208	Frambésie	208
2.1.9.9.	Treponema carateum	209	Pinta	209
2.1.9.10.	Leptospira	209	Leptospirózy	209
2.2.	MYKOPLAZMATA	213		
2.2.1.	Mycoplasma pneumoniae	213	Mykoplazmová pneumonie	213

2.3.	RICKETTSIE	215		
2.3.1.	Rickettsia prowazeki	215	Klasická evropská epidemická skvrnivka	215
2.3.2.	Rickettsia quintana	219	Volyňská horečka	219
2.3.3.	Coxiella burneti	220	Q-horečka	220
2.4.	PSITAKÓZA, LYMFOGRANULOM INGVINÁLNÍ, TRACHOM (SKUPINA PLT)	222		
2.4.1.	Chlamydia psittaci	222	Ornitóza, psitakóza	222
2.4.2.	Chlamydia lymphogranulomatis	225	Lymphogranuloma inquinale	225
2.4.3.	Chlamydia trachomatis	226	Trachom	226
2.4.4.	Chlamydia oculogenitalis	227	Paratrachom	227
2.4.5.	Původce nemoci z kočičího škrábnutí	228		
2.5.	VIRY	230		
2.5.1.	Základní údaje o virech	230		
2.5.1.1.	Stavba	230		
2.5.1.2.	Morfologie	231		
2.5.1.3.	Množení virů	231		
2.5.1.4.	Klasifikace	231		
2.5.1.5.	Nádory indukované viry	236		
2.5.1.6.	Zasílání materiálu na vyšetření	236		
2.5.1.7.	Vyhodnocování výsledků virologického vyšetření	238		
2.5.2.	RNA-viry	240		
2.5.2.1.	Picornaviridae	240		
2.5.2.1.1.	Enteroviry	240		
2.5.2.1.1.1.	Polioviry	240	Poliomyelitis	240
2.5.2.1.1.2.	Coxsackieviry	243	Herpangína, Bornholmská nemoc	243
2.5.2.1.1.3.	ECHO-viry	246		
2.5.2.1.2.	Rinoviry	247		
2.5.2.1.3.	Virus slintavky a kulhavky	248	Slintavka, kulhavka	248
2.5.2.1.4.	Virus encefalomyokarditidy	249	Encefalomyokarditis	249
2.5.2.2.	Arboviry	249		
2.5.2.2.1.	Viry klíšťové encefalitidy	250	Klíšťová encefalitis	250

2.5.2.3.	Reoviry	254		
2.5.2.4.	Myxoviry	254		
2.5.2.4.1.	Viry chřipky	255	Virová chřipka	255
2.5.2.4.2.	Parainfluenzové viry	257		
2.5.2.4.3.	RS-virus	258		
2.5.2.4.4.	Virus parotitidy	259	Příušnice	259
2.5.2.4.5.	Virus newcastleské nemoci (NDV)	261		
2.5.2.4.6.	Virus spalniček	261	Spalničky	261
2.5.2.5.	Virus rubeoly	263	Zarděnky	263
2.5.2.6.	Rabdovery	264		
2.5.2.6.1.	Virus vztekliny	264	Vzteklina	264
2.5.2.6.2.	Marburgský virus	268	Marburgská nemoc	268
2.5.2.7.	Koronaviry	268		
2.5.2.8.	LCM-virus	269	Lymfocytární choriomeningitis	269
2.5.3.	DNA-viry	270		
2.5.3.1.	Adenoviry	270	Epidemická keratokonjunktivitida	270
2.5.3.2.	Herpesvirus	273		
2.5.3.2.1.	Herpes simplex virus	273	Herpes simplex	274
2.5.3.2.2.	Herpesvirus simiae	276		
2.5.3.2.3.	Virus varicelly a Herpes zoster	277	Varicela, pásový opar	277
2.5.3.2.4.	Cytomegalický virus	278	Inkluzní cytomegalie	278
2.5.3.2.5.	Virus Epsteinův-Barrové	280	Infekční mononukleóza	280
2.5.3.3.	Poxviry	282		
2.5.3.3.1.	Virus varioly	282	Variola vera	282
2.5.3.3.2.	Jiné poxviry	287	Uzly dojičů, Epithelioma contagiosum	287
2.5.3.4.	Viry vyvolávající bradavice	288	Kožní bradavice, kondylomy	288
2.5.4.	Neklasifikované viry	289		
2.5.4.1.	Původci virového zánětu jater	289	Hepatitis	289
2.6.	HOUBY	292		
2.6.1.	Původci onemocnění	292		
2.6.2.	Epidemiologie a klinický obraz	293	Dermatomykózy a orgánové mykózy	293
2.6.3.	Laboratorní diagnóza	297		
2.6.4.	Protiepidemická opatření	301		
2.6.5.	Léčení	301		

2.7.	CIZOPASNÍ PRVOCI	304	
2.7.1.	Trypanozomy	305	Spavá nemoc, Chagasova nemoc 305
2.7.2.	Leishmanie	308	Kala Azar, kožní leishmanióza 308
2.7.3.	Trichomonády	309	Urogenitální trichomoniáza 309
2.7.4.	Lamblie	311	Lambliaza 311
2.7.5.	Améby	311	Amébová úplavice 311
2.7.6.	Malarická plazmodia	314	Malárie 314
2.7.7.	Balantidium coli	319	Balantidiáza 319
2.7.8.	Toxoplasma gondii	319	Toxoplazmóza 319
2.7.9.	Pneumocystis carinii	324	Plazmacelulární intersticiální pneumonie 324
3.	DIFERENCIÁLNĚ DIAGNOSTICKÁ ČÁST		
	(Přeložil doc. MUDr. B. Ticháček, DrSc.)		327
3.1	ZÁKLADY DIFERENCIÁLNÍ DIAGNÓZY		329
3.1.1.	Patogenetické rozdělení infekčních nemocí		329
3.1.2.	Hlavní klinické příznaky		330
3.1.3.	Charakteristické znaky bakteriálních onemocnění		333
3.1.4.	Charakteristické znaky virových onemocnění		333
3.2.	HOSPITALISMUS		334
3.3.	KŮŽE		338
3.4.	RESPIRAČNÍ TRAKT		346
3.5.	KRK, NOS, UŠI		357
3.6.	OČI		362
3.7.	ZAŽÍVACÍ ORGÁNY		369
3.7.1.	Klinický obraz a laboratorní diagnóza		369
3.7.2.	Průjemová onemocnění kojenců a malých dětí		375
3.7.3.	Bakteriální otravy z potravin		375
3.7.4.	Postantibiotická enterokolitis		379
3.7.5.	Nespecifické infekce žlučových cest		379
3.8.	UROGENITÁLNÍ TRAKT		382
3.8.1.	Infekce ledvin a vývodných cest močových		382
3.8.2.	Infekce ženských pohlavních orgánů		393
3.8.3.	Prenatální infekce		395
3.8.4.	Venerické infekce		397

3.9.	KARDIOVASKULÁRNÍ SYSTÉM	401
3.9.1.	Sepse	401
3.9.2.	Bakteriální endokarditis	404
3.9.3.	Myokarditis	408
3.9.4.	Perikarditis	408
3.10.	CENTRÁLNÍ NERVOVÁ SOUSTAVA	412
3.11.	LYMFATICKÝ SYSTÉM	421
3.12.	ZOONÓZY	427
4.	PŘÍLOHY (Přeložil doc. MUDr. B. Ticháček, DrSc.)	433
4.1.	SEZNAM ZKRATEK UŽÍVANÝCH V MIKROBIOLOGII	435
4.2.	SEZNAM TABULEK	438
4.3.	SEZNAM OBRÁZKŮ	441
4.4.	MÍRY A VÁHY	442
4.5.	VĚCNÝ REJSTŘÍK	444